

2. godina					
NAZIV KOLEGIJA: Grad i selo u gospodarstvu antike					
OPĆE OBAVIJESTI					
ODJEL	Odjel za arheologiju – Sveučilište u Zadru				
STUDIJ	Poslijediplomski znanstveni studij “Arheologija istočnog Jadrana”				
USMJERENJE	Antička arheologija			Godina studija	
NASTAVNIK	Prof. dr. sc. Robert Matijašić			2.	
USTANOVA	Filozofski fakultet Sveučilišta u Puli				
STATUS KOLEGIJA		Izborni (obvezni)	Izborni za druge studij. grupe		Semestar: III.
<ul style="list-style-type: none"> • OPIS KOLEGIJA: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gospodarstvo antičkoga razdoblja na Sredozemlju (Grčka i Rim). Osnovne odrednice, rascjepkanost pojedinih regija. Poimanje gospodarstva u antici. Glavne gospodarske cjeline. 2. Pregled odnosa grada i sela u antici općenito, napose na Sredozemlju. Pojava grada i njegovo značenje. Odnos prema selu, interaktivnost i cjelovitost procesa između njih. Grčka (helenistička, bliskoistočna) situacija, s druge strane rimska rješenja istoga problema. 3. Prapovijesni supstrat na našoj obali (gradine). Značenje gradina u gospodarstvu i svakodnevnom životu. Grčka kolonizacija - nastanak gradova i njihovo područje. Issa, Pharos. Chora. Razlozi i modaliteti kolonizacije. grčki način korištenja zemljišta. Odnos prema autohtonom stanovništvu. Grčka situacija u drugim dijelovima Sredozemlja. 4. Rimski gradovi na našoj obali i njihova područja. Kolonije i njihovi ageri, municipiji i njihova područja. Centurijacija. 5. Odnos grada i sela: nekropole, vile, ceste. Gospodarski i društveni odnosi grada i sela na našoj obali. 6. Grad i selo u kasnoj antici, primjeri. Zalazak antičkog grada i kontinuitet života u priobalju. • CILJEVI KOLEGIJA: <p>Studenti će se upoznati s osnovnim metodološkim zasadama i glavnim odrednicama arheoloških i povijesnih podataka o antičkom gospodarstvu i urbanizmu.</p> <p>Očekuje se da studenti nakon položenog ispita mogu: analizirati temeljne pojmove povijesti i arheologije gospodarstva antike, s posebnim obzirom na hrvatski jadranski prostor, objasniti i protumačiti pojave, zbivanja i procese, povezivati ih u cjelinu, uspoređivati različite rezultate i zaključke istraživanja, donositi vlastite zaključke i predstaviti rezultate.</p> 					
VODIČ:			Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			2		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja				
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad		1		
Ukupno sati:	predavanja				
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad		15		
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja	(seminari)				
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Odslušan ispit (i izrada seminarskog rada)					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
ispit se ne polaže					
<ul style="list-style-type: none"> • LITERATURA: 					

Obvezna:

- J. J. WILKES 1969, Dalmatia (Provinces of the Roman Empire), London 1969.
 M. SUIĆ 1976, Antički grad na istočnom Jadranu, Zagreb 1976.
 M. SUIĆ 1973, Odnos grad-selo u antici na istočnoj jadranskoj obali, "JIČ", 3-4, 1973., 13-37.
 M. ZANINOVIĆ 1967, Neki primjeri smještaja antičkih gospodarskih zgrada u obalno-otočkom području Dalmacije, "ARR", 4-5, 1967., 357-371.
 M. ZANINOVIĆ 1977, The Economy of Roman Dalmatia, "ANRW", II, 6, 1977., 767-809.

Preporuča se pročitati:

- A. H. M. JONES 1984, L'economia romana (Studi di storia economica e amministrativa antica), Einaudi, Torino, 1984., 1-346 (izvorno izdanje The Roman Economy, Oxford 1974.)
 J. KOLENDO 1980, L'agricoltura nell'Italia romana, Editori Riuniti, Roma 1980., 1-222
 A. G. McKAY 1984, Römische Häuser, Villen und Paläste, Luzern 1984., 1-257 (izvorno izdanje Villas and Palaces of the Roman World, London 1975.)
 M. PRELOG, Između antike i romanike, "Peristil", 1, 1954., 5 - ? (pretiskano u: M. Prelog, Djela, 2 (1983.?), 67-81.
 Ž. RAPANIĆ, Prilog proučavanju kontinuiteta naseljenosti u salonitanskom ageru u ranom srednjem vijeku. "VAHD", 74, 1980.
 J. RICH, A. WALLACE-HADRILL 1991, City and Country in the Ancient World, Leicester-Nottingham Studies in Ancient Society, Volume 2, Routledge, London and New York 1991., 1-305.
 J. E. STAMBAUGH 1988, The Ancient Roman City, The John Hopkins University Press, Baltimore and London, 1988., 1-395.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija

Registracija za ispit

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

- **REFERENTNI RADOVI NASTAVNIKA ZA KOLEGIJ:**

- Toponomastica storica dell'antico agro polese di Bernardo Schiavuzzi, *Atti del Centro di ricerche storiche di Rovigno*, 14, Rovigno, 1983-1984.
Ageri antičkih kolonija Pola i Parentium i njihova naseljenost od I. do III. stoljeća, Radovi Latina et Graeca, 6, Latina et Graeca – VPA, Zagreb, 1988.
 Topografija antičke ruralne arhitekture na obalnom području sjeverne Istre, *Arheološka istraživanja u Istri i Hrvatskom primorju*, [Izdanja HAD, 11,2], Pula, 1989.
 Arheološki podaci kao izvor za poznavanje ekonomske povijesti Istre u antici, *Historijski zbornik*, 41(1), Zagreb, 1988.
 Roman Rural Architecture in the Territory of Colonia Iulia Pola, *American Journal of Archaeology* 86,1, Boston, 1982.
Gospodarstvo antičke Istre - arheološki ostaci kao izvori za poznavanje društveno-gospodarskih odnosa u Istri u antici (I. st. pr. Kr – III. st. posl. Kr.) Pula, 1998.
 L'uso delle fonti archeologiche nella determinazione del numero degli abitanti dell'Istria in età romana, *Tipologia di insediamento e distribuzione antropica nell'area veneto istriana dalla preistoria all'alto medioevo* (Atti del Seminario di studio, Asolo, 3-5 novembre 1989), Monfalcone, 1992.
 Gli agri delle colonie di Pola e di Parentium, *Atti e memorie della Società istriana di archeologia e storia patria*, n.s., 42, 1994.
 Commerci romani in Alto Adriatico, "Concordia e la X Regio", *Giornate di studio in onore di Dario Bertolini (Portogruaro, 22-23 ottobre 1994)*, Padova, 1995.
Nomenclatura oeconomica antičke Istre, Arheološki radovi i rasprave HAZU, 12, Zagreb, 1996.
 La produzione agricola in Istria nel VI – VII secolo, *Radovi XIII. međunarodnog kongresa za starokršćansku arheologiju*, dio II., [= *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, Suppl. vol. 87-89], [= *Studi di antichità cristiana pubblicati a cura del Pontificio Istituto di Archeologia Cristiana*, 54, Città del Vaticano 1998], Split, 1998.
 La presenza imperiale nell'economia dell'Istria romana e nel contesto adriatico, *Histria Antiqua*, 4, Pula, 1999.
 I porti dell'Istria e della Liburnia, *Antichità Altoadriatiche* 46, 2001, 161-174.
 Modeli i strukture naseljenosti novigradskog područja u rimsko doba, *Novigrad Cittanova 599-1999*, (ur. Jerica Zihlerl), Novigrad 2002.

I bolli laterizi dell'area istriana, *Le fornaci romane, produzione di anfore e laterizi con marchi di fabbrica nella Cisalpina orientale e nell'Alto Adriatico*, [ed. Righini, Valeria], Rimini 1998, 97-105.